

A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

A tótól az asztalig – halászok az OMÉK-on

Mint ahogy azt a korábbi években már megszokhattuk, a kiállítás egyik leglátványosabb és leglátogatottabb pavilonja a halászoké volt az augusztus 27. és szeptember 4. között, a 74. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon (OMÉK). A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa néhány nagyobb termelővel egy olyan pavilont alakított ki, amelyben az érdeklődők nyomon követhették a hal útját a tótól az asztalig. 26 akváriumban és 2 medencében mutatták be a halászok a különböző hazai halfajtákat, pontyot, amurt, busát, compót, csukát, balint, márnát, süllőt, keszeget, gardát, afrikai harcsát, pisztrángot, a tokféléket és egy óriás harcsát, amely a 190 centiméterjével és 58 kilójával a gyerekek kedvencévé vált.

A pavilont az Aranyponty Rt. hangulatos halászcárdának rendezte be, az akváriumokban úszkáló halakban gyönyörködve 6 fajta haléltelt kóstolhattak a látogatók. A mindenki által jól ismert halászlé és sültihal mellett gombás-tejszínes harcsapörköltből, tejfölös harcsapörköltből, kapros afrikai harcsából és káposztás harcsából lehetett választani.

„Mint minden kiállítás, az OMÉK is nagyon fontos számunkra, egy – egy ilyen alkalom sokat segít a halfogyasztás növelésében. Sajnos, ma az egy főre eső halfogyasztás Magyarországon csak 3,4 kilogramm évente, de mindent megteszünk annak érdekében, hogy ezt növeljük. Jó lenne elérni az európai átlagot, amely 25 kilogramm fölötti” – mondta Sztanó János, a Haltermosz elnöke.

– Rá kell szoktatni az embereket a halfogyasztásra – folytatta az elnök. – Sokan még mindig azért nem esznek halat, mert nem tudják elkészíteni, ezért a pavilonban tartunk tisztítási és feldolgozási bemutatót, recepteket adunk, illetve kóstoltatunk is. Szerintem a kóstoltatás az egyik legjobb propaganda, most is ez a legnépszerűbb programunk. Jó látni az elégedett arccokat, sokan úgy hagyják el a standot, hogy otthon ők is megpróbálják elkészíteni a halat a kapott recept alapján.

A csárda forgalma is azt mutatja, hogy igény van a halételek iránt. Minden az elkészítésén múlik. Köztudott, hogy a világban a Biblia után a receptkönyvekből adnak el a

legtöbbet, ezért azon dolgozunk, hogy szebbnél szebb halas recepteket, kiadványokat készítsünk.

Emellett az is fontos, hogy könnyebben hozzájuthassanak az emberek az élő halhoz, sajnos még mindig vannak ellátatlan területek az országban, hangsúlyozta Sztanó János. A kis falvakba továbbra is csak karácsony és egyéb ünnepek előtt jut el a hal, ezen a változtatnunk kell, már keresi a megoldást a marketing bizottságunk.

Ami az ideai kilátásokat illeti, vegyes képről számolhatok be. A haltermelésnek ugyanis nem kedvezett a változékony időjárás, mivel negatívan hatott a halak étkezésére, a takarmányfogyasztásra. Ennek ellenére a halászat hozza a tőle elvárható eredményeket. Mi ugyanis két és fél-, hároméves ciklusban termeljük a halat, tehát az ideai problémák egy picit visszavethetik az ágazatot, de a lendület átsegíti a termelőket a nehezebb időszakokon. Most a legnagyobb problémát a környezetünkben lévő koi herpesz vírus jelenti, ez több országban is pusztítja a halállományt, de Magyarországon eddig nem diagnosztizálták a vírust. Azt kérem a termelőktől, hogy csak jó minőségű takarmánnyal etessék a halakat, és figyeljenek oda a víz tisztaságára, mert így elkerülhető a betegség, mondta az elnök.

Szerencsére emberre nem veszélyes a vírus, így a fogyasztásra nincs kedvezőtlen hatással. A halászok itthon egyre nagyobb fi-

Tartalom:

Elismert pontyfajták bírálati eredményei _____	2
Gelejen a hal is fontos _____	3
Balatonboglári halfőzés, másodsor! _____	4
Borsodi vállalkozók az OMÉK-on _____	4
Sportolók csemegéje _____	4
Varsádi beruházások _____	5
Baltoni halak napja _____	6
A Sobri Kupa folytatódik _____	7
Halászzati konferencia _____	8

gyelmet fordítanak az állategészségügyre és a higiéniára, az ellenőrzések is egyre szigorúbbak, most már csak központi intézkedések kellenének, amivel ellenőrizhetővé tudnánk tenni, hogy a beérkező áru ugyanolyan jó minőségű legyen, mint a hazai, zárta le nyilatkozatát Sztanó János.

Az uniós csatlakozásunkat követően nincs az az ember, aki megmondja, hogy Magyarországra mennyi hal érkezik. Követeljük a tárcától a halászzati törvény 41. paragrafusának betartását! – tette hozzá Orosz Sándor, a Haltermosz igazgatója. Ez a több, mint 8 éve elfogadott törvényes előírás úgy szól, hogy a külföldről származó hal vízbe való kihelyezéséhez a földművelésügyi miniszter és a környezetvédelmi miniszter együttes engedélyre van szükség. Ma, mivel nem tudjuk mennyi hal jön be a határon túlról az országba, azt sem tudjuk, hogy mennyi külföldi hal kerül a vizeinkbe. Nem értem, hogy az FVM ennyi idő alatt miért nem találta ki, hogy hogyan lehetne érvényt szerezni ennek a törvényes előírásnak.

Külön aktualitást ad ennek a kérdésnek, hogy Európa más részein felütötte a fejét a koi herpesz vírus. Itt járt a standunkon a lengyel mezőgazdasági miniszter, és elmondta, hogy náluk a pontyállomány 40 százalékát kipusztította a vírus, míg Indonéziában több, mint a 80 százalékát, Izraelben pedig a teljes állományt. Ettől rettegnünk mi is! Be kellene tartatni a már említ-

A tótól az asztalig – halászok az OMÉK-on

(Folytatás az 1. oldalról)

tett törvényt, és akkor elkerülhető lenne a vírus, remélem, hogy ebben partnerek lesznek a minisztériumok.

Fenntarthatóság és eladhatóság

– Az üzenetünk az OMÉK-on a fenntarthatóság és az eladhatóság. Ezt a két szót használjuk a stratégiánk leírására. A fenntarthatóság alatt azt értjük, hogy olyan gazdálkodást kell folytatni, hogy azok a természeti elemek, amelyeket használunk: a víz, a táj, a környező területek olyan állapotban maradjanak, hogy azokon később is hasznos hajtó módon lehessen gazdálkodni, sőt még azon is dolgozunk, hogy javítsuk a természeti környezetet, növeljük a biodiverzitást. Az eladhatóság pedig az egész ágazatról szól. Tehát az nem jó hozzáállás, hogy „Na, megtermeltük a halat, akkor valahogy adjuk el!”, hanem éppen az a lényeg, hogy az egész termelési folyamatnak a minőségről, a minőségi halról kell szólnia, mert csak így lehet eladni – mondta az igazgató. – Úgy látom, hogy nagyon elkötelezett a szakma ebben a kérdésben. 23 ezer hektár halastó nyújtott be támogatási kérelmet a nemzeti vidékfejlesztési terv agrár-környezetgazdálkodási program keretein belül meghirdetett extenzív halgazdálkodási célprogramra, ez azt jelenti, hogy a környezetünk állapotáért maximális felelősséget érzünk és vállalunk. Az eladhatóság szempontjából újdonság, hogy változtattunk a marketing kommunikációs programunkon, mert az „Egyen halat, finom falat!” szlogennel tulajdonképpen reklámoztuk a nem általunk előállított, rossz minőségű

halat is. Mostantól kizárólag a minőségi magyar hal fogyasztására biztatjuk az embereket, hangsúlyozta Orosz Sándor.

A csapból is mi folyunk!

A halászati pavilon létrehozásában az Aranypony Halászati Rt. komoly szerepet vállalt, ők üzemeltették a csárdát és akváriumban is kiállítottak. A kóstoló és a látogatók dicsérő szavai mellett a szakma is elismerte a munkájukat, megkapták az ágazati fődíjat az OMÉK-on.

– Minden díj nagyon fontos, mert ilyenkor érezzük, hogy elismerik a munkánkat – mondta *Lévai Ferenc*, az Aranypony Halászati Rt. elnök-vezérigazgatója. – Imádom a kihívásokat. Az a stratégiánk, hogy mindig megpróbálunk elébe menni a dolgoknak. Az ágazatban dolgozóknak rá kell jönniük, hogy a sima haltermelésnél többet kell nyújtaniuk. A több lábón állás segít abban, hogy életben tudjunk maradni. Mi állandóan azon vagyunk, hogy kitaláljuk, mit várnak tőlünk az emberek, a fogyasztók, mire lesz szükségük jövőre. Magyarországon a halászok nem fordítanak elég időt és pénzt a marketingre, tehát nem a termeléssel van a baj, hanem az eladással. Nem titkoljuk, hogy nagyon sokat adunk a marketingre, ha kell a csapból is mi folyunk.

– A másik probléma, hogy a magyar piacvédelem egyenlő a nullával. Az a rengeteg import hal, ami az európai uniós csatlakozás után elárasztotta az országot, óriási pánikot okozott, és ez tavaly 2–300 millió forintba került az ágazatnak. A kereskedelmet nem vetjük a kezünkbe. Hihetetlen, de nem fogunk össze a termelők az értékesítésben és a beszerzésben, annak ellenére, hogy senki sem tudja cáfolni, ebből csak előnye származna mindenkinek. Kétszer belefogtam abba, hogy összefogom a társaságot, de nem sikerült. Addig, amíg a legtöbb ország már megtalálta a módját, hogyan védje a piacát, Magyarországon még mindig senki sem tudja, hogy mennyi halat hoznak be. Tavaly is kiállítottunk az OMÉK-on, de akkor még nem volt csárda a pavilonban. Ez az újítás Orosz Sándor ötlete volt, örülök, hogy elvállaltuk a lebonyolítását, és hogy sikerült a pavilonba igazi csárda hangulatot varázsolni, zárta mondandóját az elnök-vezérigazgató.

Az óriásharcsa...

FOTÓ: PRÁG FERENC

Afrikából jöttek?

Az ágazati második helyezést a Szarvas-Fish Kft. érdemelte ki az idei OMÉK-on. A cég 11 évvel ezelőtt alakult, fő célja az intenzív haltermelés elterjesztése Magyarországon a geotermikus vizekben rejlő lehetőségek kihasználásával. Haltermelésük 80–90 százalékát az afrikai harcsa teszi ki.

– Bemutattuk a cégünk eddigi tevékenységét, fejlődését, és ezért kaptuk ezt a díjat. Örülünk az eredménynek, mert presztizs szempontjából nagyon fontos. Ez eddig a legnagyobb elismerés, amit kaptunk – mondta *Radics Ferenc*, a Szarvas-Fish Kft. ügyvezető igazgatója. – Az elkövetkezendő időszakban mennyiségi fejlesztést nem tervezünk, az eddig elért eredményeket szeretnénk tovább csiszolni. Úgy gondoljuk, hogy a marketing a technológiának a kiterjesztése. Nem elég a halakat előállítani, a marketinghez, az értékesítéshez is értenünk kell. Nagyon fontos, hogy résztvegyünk az OMÉK-on, hiszen például ilyenkor nyílik alkalmunk az emberekkel megismertetni a termékeinket.

– Mindent megteszünk azért, hogy eloslassuk az afrikai harcsával kapcsolatos tévhitet. Sokan nem tudják, hogy az afrikai harcsát Magyarországon termeljük és dolgozzuk fel. Az afrikai harcsa magyar fogyasztók igényeinek tökéletesen megfelel, mert a húsa alacsony zsírtartalmú, szálkamentes, és kevésbé hal ízű, mondta *Radics Ferenc*.

Varga Patrícia

Elismert pontyfajták bírálati eredményei

A bíráló bizottság tagjai: *Dr. Bakos János*, Halászati és Öntözési Kutatóintézet; *Dr. Csaba György*, Országos Állategészségügyi Intézet; *Demeterné Pétery Tünde*, Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet; *Fűrészes György*, Magyar Országos Horgász Szövetség; *Dr. Horváth László*, SZIE Halgazdálkodási Tanszék; *Dr. Pintér Károly*, FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztály; *Kutasy Gabriella*, Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa.

Bronzérem: Hajdú P1 háromnyaras pikkelyes ponty (fajtatulajdonos: Béke Agrárszövetkezet, Hajdúböszörmény).

Ezüstérem: Háromnyaras dunai vadponty (fajtatulajdonos: Bács-Kiskun Megyei Sporthorgász Szövetség, Kecskemét; mely a Nagybaracscai Haltermelő és Értékesítő Kft.-vel közösen állította ki a pontyfajtát); Háromnyaras móríchelyi tükrös ponty (fajtatulajdonos: Balatoni Halászati RT., Siófok); Háromnyaras hortobágyi tükrös ponty (fajtatulajdonos: Hortobágyi Halgazdaság RT., Hortobágy-Halastó); Varászlói

tükrös pontyanya és ivadécai (fajtatulajdonos: Balatoni Halászati RT., Siófok); Háromnyaras dinnyési tükrös ponty (fajtatulajdonos: Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa Dinnyési Ivadéknvelő Tógazdasága, Dinnyés).

Aranyérem: Kétnyaras szarvasi P34 pikkelyes ponty (fajtatulajdonos: Halászati és Öntözési Kutatóintézet, Szarvas); Tiszai nyurga pontyanya és ivadécai (fajtatulajdonos: Magyar Országos Horgász Szövetség, Budapest); Hajdú T1 tükrös pontyanya és ivadécai (fajtatulajdonos: Béke Agrárszövetkezet, Hajdúböszörmény); Kétnyaras ráckevei pikkelyes ponty (fajtatulajdonos: Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség, Ráckeve); Háromnyaras attalái tükrös ponty (fajtatulajdonos: Attalái Hal Kft., Attala).

Tenyésztési díj: Háromnyaras szegedi tükrös ponty (fajtatulajdonos: Szegedfish Kft., Szeged).

OMMI különdíjas: Háromnyaras hortobágyi tükrös ponty (fajtatulajdonos: Hortobágyi Halgazdaság RT., Hortobágy-Halastó).

Gelejen a hal is fontos

Olvassom, hogy a Dél-borsodi Halászati és Juhászati Szövetkezet – nem is olyan régen – a legsikeresebb vállalkozás volt Gelejen. A nyolcszáz fős községben a szövetkezet adta a munkalehetőség jelentős hányadát. Am a politika itt is beleszólt az életükbe, hiába volt a bölcs tagság, amely nem engedett a politikai szíréhangok csábításának, hiába voltak a fiatal, ambiciózus, hozzáértő vezetők – az „Újhelyi Imre” díjas elnök, Kiss Ferenc, a főállattenyésztő Nagy Zoltán és társaik – muszáj volt változtatni. A szövetkezetből mára már Kft. lett Dél-borsodi Agrár Kft. néven, s ugyancsak Kft. formájában működik a korábban is rendkívül sikeres sajtüzem. Nem csak a cégér változott az elmúlt évtizedben, mondta Kiss Ferenc ügyvezető. A piacgazdaság szigorú törvényeinek itt is nap nap után meg kell felelni.

A Dél-borsodi Agrár Kft. Gelej, és a Sajt Kft. Gelej tulajdonképpen két önálló jogi személy. A profiltisztítás miatt volt szükség a cégek önállósítására, bár a két cégnek ma már egy irányítása van. A Sajt Kft. száz százalékos tulajdonban a Dél-borsodi Agrár Kft.-hez tartozik. Az Agrár Kft. 2500 hektáron gazdálkodik, de halászati joggal bír a Tisza 38 kilométeres szakaszán is, amely további ezer hektárt jelent. A természetes vízben 16 halász ősi módszerekkel végzi munkáját. A 2500 hektárból 1300 hektár a szántó, ezer hektár a gyepe, 200 hektáron, pedig a tógazdaság fekszik el, ahol extenzív haltermelés folyik. A halászati tevékenység a teljes vertikumot felöleli, saját tenyészállománnyal folyik a keltetőházi szaporítás, az ivadéktenyésztés, valamint az áruhal előállítás és értékesítés. A geleji nyugraponty elsősorban a horgászok között ismert és elismert halfaj, igen kedvelt sporthal.

A szántóföldi termesztés adja az állattenyésztés alapjait, mondta az ügyvezető. Elsősorban takarmánynövényt, lucernát, kukoricát termesztenek. A Kft. tulajdonosi köre – mintegy negyven fő – a földtulajdonosokból kerül ki, tőlük bérlik ugyanis a szántóterület nagy részét. De másoktól is bérelnek földeket, mivel kell a takarmány. S bérlemény a tógazdaság területe is, hiszen ennek jelentős része a geleji víztározó, amely a magyar állam tulajdona. A szántóföldön egyébként kenyérgabonát is termesztnek: az alföldi szikes, gyepezes talajon acélos búza terem, amely igen keresett a piacon. Nincsenek értékesítési gondjaik, maguk a vevők mondják, hogy a geleji búzának mindig helye van a malmukban.

Az állattenyésztés több ágon fut. A tógazdasági haltenyésztés mellett korábban jelen volt a juhtenyésztés is, amelyet 2003-ban átalakítottak. Azért nem felszámolásról beszél az ügyvezető, mert az a 200 millió forintértékű épületvagyon, amelyben a juhászat működött, ma a szarvasmarhatar-tást segíti. Itt ugyanis a legkorszerűbb állásokat hozták létre, nem kell mondani, mi-

Kiss Ferenc: van ok a derűre...

lyen sok pénzzel, beruházással. Egy kicsit a kényszer is ebbe az irányba mozgatta az eseményeket, ugyanis a gypet nem lehet legelő állat nélkül fenntartani, művelni, így a szarvasmarha növedékállomány hasznosítja az ezerhektáros területet. Viszonylag nagy karámokat alakítottak ki, 90–100 hektáros területeket kerítettek körbe, így a szarvasmarha „uniós” kényelemben fejlődik, s adja a tejet.

Még a szövetkezet – 1994–1998 között – hozta létre a 458 férőhelyes tehenészeti telepet, ahol a tartástechnológia és a kiszolgáló létesítmények a legkorszerűbb színvonalon valósultak meg. A telep kialakítása mintegy 400 millió forintba került. Az eltelt tíz év után újabb fejlesztésekre van szükség, jelenleg folynak a beruházások, a felújítások, az épületek átalakítása, az állattartási komfort fokozása. Stressztől mentesen szeretnénk tartani az állatokat, így az ügyvezető, mivel a gyakorlatban is beigazo-lódott, hogy ez mennyire fontos. Tavaly ugyanis a napi háromszori fejésről átálltak a kétszerire, s az öt-hat hónapos átállás után ma ugyanannyi tejet fejnek, mint előtte. Ha az állatok igényeit kielégítjük, meghálálják a magas hozammal. A geleji tehenészetben egy tehénre, egy laktációs időszakra vetítve 10 ezer liter fölötti a hozam. A jelenlegi beruházásokkal további

250 tejelő marhával bővítik az állomány, így a teljes létszám eléri a 650–700-at. A közeli tervek között szerepel, hogy a szarvasmarha állományt 1200 darabra növelik, mivel legalább ezer szarvasmarhát kell tartani ahhoz, hogy gazdaságos legyen a tevékenység Magyarországon. A világpiacon ugyanis igen nagy a verseny a tejpiacon, s ha nem tudják az előállítási költségeket, akkor fel kell hagyni a termeléssel. Ezt pedig, a gelejiek nem szeretnék.

Kiss Ferenc jól tudja, hogy a piacot nem lehet „megegyeztetni”, mert annak súlyos következményei vannak. Készülnek tehát a piaci versenyre, a tej önköltségét mindenképpen leszorítják literenkénti ötven forint környékére. Ehhez viszont kellő volumen szükséges, jól fizetett munkatársakkal. Tulajdonképpen ezek a gazdálkodási feltételek hiányoztak a juhászatból, hiszen nagyüzemben nem lehet a juhot gazdaságosan tartani. A juhtenyésztés családi vállalkozásokban működik gazdaságosan, ha jól csinálják.

És még nem ért véget a beruházások felsorolása. Kiss Ferenc elmondta, hogy az Agrár Kft. mintegy 200 millió forintértékben fejlesztette a gépparkját, új arató, kombájn, betakarító gépek állnak a gép-színben. Ugyancsak idén fejezték be a sajtüzem teljes rekonstrukcióját. Erre azért is volt szükség, mert a geleji sajt világhírű. A sajtüzem az Agrár Kft.-től veszi piaci alapon az extra minőségű tejet, amelyből kedvelt termékeket állítanak elő. A régióban, a környékbeli piacokon (Heves, Borsod megye) keresettek a geleji sajtüzem hagyományos magyar ízekkel készült termékei. A legjobb reklám maga a jó minőségű termék, vallja az ügyvezető. A sajtüzem fejlesztése több ütemben történt, a legnagyobb ütemet 1997–1998-ban hajtották végre, amelynek következtében 2001-ben elnyerték az EU számot. Ez azt jelenti, hogy a geleji Sajt Kft. 2001. május 15-től exportengedéllyel rendelkezik a világ országaiba. Az utóbbi években a profiltisztítás a sajtüzemet is érintette, hiszen tavaly uniós és SAPARD támogatással a teljes üzem átalakították. A 150 millió forintos befektetés következtében jelentős automatizáció valósult meg.

A halászat nem tartozik a cég húzóágazatai közé. Az árbevétel – a két cégé összesen 1,1 milliárd forint – 10 százaléka származik a halból, ugyanakkor nagyon is ragszkodnak a megtartásához. A vizes élőhely fenntartása alapvető feladat, jók az eszközök, a benne dolgozó emberek, igényesen kialakított rendszere van a halászatnak. És ami fontos, hogy családok élnek meg ebből a tevékenységből. Egy vállalkozásnak az az egyik alapvető feladata, hogy jól fizető, megélhetést biztosító munkahelyeket hozzon létre, mondta az ügyvezető. A gelejieknek ez a két cég 80 biztonságos munkahelyet ad, s alighanem ez a legnagyobb érték a vállalkozásoknak.

hajtun gy.

Balatonboglári halfőzés, másodszor!

Nyáron a Balaton partján mindig siker a halászléfőzés. Tudomásunk szerint legnagyobb tavunk mellett ebben az évben közel negyven halfőző rendezvény várta az érdeklődőket. Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy Balatonboglár ezen a nyáron kétszer adott helyszínt ilyen típusú népünnepélynek. Az érdeklődés a másodikikon is óriási volt július 23-án. A Különleges Asztali Örömök Somogyban rendezvénysorozat részeként immár ötödször került lebonyolításra a Balatonboglári Halászlé Fesztivál. Csaknem ötven résztvevővel és rengeteg érdeklődővel a borús idő ellenére megtelt a boglári platánsor. A rendezvényt Gráf József miniszter úr nyitotta meg, annál is inkább mert szabadidejét régóta ezen a gyönyörű településen tölti. A verseny zsűrijének elnöke dr. Csáky Balázs országgyűlési képviselő volt, aki profi módon irányította a tíztagú bírálócsapat munkáját.

A rendezvény a megszokott kiváló han-

gulatban folyt és örömmel láttuk, hogy a versenyzők nagyrésze visszajáró vendég. Dr. Kovács Miklós, a város polgármestere elmondta, hogy ezt az ünnepet megrendezni már kötelező, hiszen mind a boglári polgárok, mind a versenyzők követelik azt. Szerencsére napközben megjavult az idő, így semmi sem akadályozta az éjszakába

Gráf József miniszter nyitotta meg a rendezvényt. FOTÓ: TÖLG LÁSZLÓ

nyúló szórakozást, melyet a Megasztár ékesei tettek hangulatossá. Idén nyáron világossá vált, hogy tavunk déli partján ez a legsikeresebb és legnagyobb léptékű halasztrónómiai rendezvény. Reméljük ez a hagyomány fennmarad és jövőre is ellátogathatunk a boglári platánsorra.

TL

Borsodi vállalkozók az OMÉK-on

Fedor Vilmos országgyűlési képviselő – a Borsod megyei Kereskedelmi és Iparkamara (Bihall Tamás elnök), valamint a megyei Agrárkamara (Koncz György elnök) segítségével – a Borsod Abaúj Zemplén megyei vállalkozókat, polgár-

A borsodi kiállítók mellett meglátogatták a „Húsos” és „Halas” pavilonokat is. A halászlé standon Lévai Ferenc, az Aranypony Rt. elnök-vezérigazgatója fogadta a borsodi küldöttséget. A jó hangulatú halas ebéd során Szanyi Tibor állam-

titkár is helyet foglalt az asztal mellett. A párbeszéd és gondolatcsere ebéd közben is folytatódott...

Fedor Vilmos elmondta, hogy az OMÉK a magyar agrárium tükré, amely számot ad és bemutatja az elért eredményeket, egyben arra is jó fórumot teremt, hogy a vidék mindennapjaiba, problémáiba is betekintést nyerhessenek a döntéshozók. Ennek érdekében tartotta fontosnak a kiállítás apropóján is, hogy a dön-

téshozók (Gráf József, Szanyi Tibor) naprakész információt kapjanak a munkájukhoz azoktól az emberektől, akik az agrárágazatban élnek mindennapjaikat.

H. Gy.

Fedor Vilmos (jobbról a 3.) országgyűlési képviselő Hoitsy György (jobbról a 4.) halas bemutatóját hallgatja. FOTÓ: PÁSZKÁN ZSOLT

mestereket hívta meg a 74. OMÉK megtekintésére. A résztvevők tartalmas és hasznos eszmecsere folytattak Gráf József agrárminiszterrel, Szanyi Tiborral, a GM politikai államtitkárával.

Sportolók csemegéje

A termékbemutatókon és a kóstoltatásban a lillafüredi Hoitsy és Riegler Kft. is résztvett. A látogatók egyik kedvence a füstölt pisztráng volt, amelyet a borsodi delegáció is megkóstolhatott. Márcsak azért is, mert Hoitsy György is ott volt a csoportban.

– Saját fűszerezésű füstölt pisztrángot kóstoltattunk, ez az egyik specialitásunk. 12 fajta fűszerből főzött páclében hagyjuk állni a pisztrángot egy éjszakán át, majd bükkfahasabon és fűreszponon, tehát hidegfűstön aranyárgára füstöljük – osztotta meg a családi recept részleteit Hoitsy György, a lillafüredi pisztrángtelep vezetője.

A lillafüredi pisztrángtelep a Trianon utáni Magyarország első pisztrángtelepe volt, 1932-ben kezdték el építeni, és 1933. március 1-én érkezett az első ikraszállítvány. Hoitsy György és felesége 1982. óta dolgozik a telepen.

– A pisztrángtenyésztés igényes és felelősségteljes munka. Mivel hormonkezelést nem alkalmazunk a szaporításnál, hetente egyenként mindegyik anyahalat kézbe vesszük, és megnézzük, hogy van-e érett ikrája, mondta a telepvezető.

– Megéri a fáradozást, mert a pisztráng is egészséges hal. Nem véletlen, hogy a sportolók a felkészülés alatt mindig pisztrángot és lazacot esznek. Igaz, a pisztrángfogyasztás évről-évre nő, de még mindig misztikum járja körül, hogy milyen drága és különleges hal. A hazai pisztrángigényt a Magyarországon működő három kis telep még így sem tudja biztosítani, 150 tonnányi behozatalra szorulunk.

V. P.

Varsádi beruházások

Egy háromezer tonna befogadóképességű terménytároló, egy duplafalú üzemanyag-töltő állomás és 50 hektár újonnan telepített erdő. Ha figyelembe vesszük, hogy mindezt egy haltermeléssel foglalkozó cég valósította meg, jogos a kérdés: hogy kerül a csizma az asztalra? A beruházó Czikk László, a Czikkhalas Halastavai Kft. ügyvezető igazgatója szerint nincs ebben semmi szokatlan. A halászok mindig is odafigyeltek a környezetükre, s az összességében százmillió forintot felemészítő beruházásokkal a tógazdasági termelés, gazdálkodás feltételei javultak. A július 29-ei ünnepségen Gráf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter avatta fel a varsádi cég beruházásait.

A csizma asztalra kerülésével kapcsolatban Czikk László elmondta: az Európai Unió jelentős támogatást ad az erdőtelepítéshez, s miután a cégnek jelentős olyan területe van, amelyek a halastavak partján helyezkednek el. Ezek a területek erősen erodálódnak, ezért erdővel „fogták meg” a talajt. Az üzemanyag-töltőállomás ugyancsak elengedhetetlenül fontos a cégnek, mivel a korábbi télesztől örökölt berendezés a környezetvédelmi és biztonság-technikai követelményeknek nem felelt meg. A 3000 tonnás gabonarakár egy korábbi, 400 tonnás raktár helyén épült fel. A félévszázados épületben ugyanis már nem lehetett tárolni, s a halak etetésére szánt takarmányt pedig, el kell helyezni. A Czikkhalas Kft. jelenleg 300 hektárnyi halastavon gazdálkodik, ám a jövőben további 250 hektár új vízfelületet vonnak be a haltermelésbe. S már újabb 150 hektárt készítettek elő erdőtelepítésre. A mostani beruházások százmillió forintba kerültek, melynek felét pályázati úton nyerték el, a másik fele kedvező hitelből származik.

Az ügyvezető az ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy úgy érzi magát, mint a vándor, aki felért a hegy csúcsára és onnan visszanez. Eszébe jut az a sok kacskaringó, akadály, s az a sok erőfeszítés, amelynek árán oda jutott. Am az eredmény örömei, hiszen három beruházás megvalósult. Lehet, hogy a műholdról mindez apróság-nak tűnik, de az itt élőknek, dolgozóknak nagy jelentőségű esemény. Varsád kis és szegény falu. Czikk László 23 évvel ezelőtt alapította a céget, s ez az időszak nem volt sétautazás. Szüntelen küzdelem, szüntelen harc. Harc a talpon maradásért, a fejlesztésért, hiszen körülöttük százával jöttek létre és szűntek meg vállalkozások. Az igazság szerint a talpon maradás nem csupán az ügyvezető érdeme, hiszen a jó dolgokhoz kell ötlet, merészség és kitartás. Am mindez semmit nem ér jó szándékú segítők, tette kész munkatársak, lelkiismeretes dolgozók és kivitelezők nélkül. A dicséret tehát nekik is szól.

Ezt a gondolatmenetet folytatta Gráf József miniszter is. Hangsúlyozta, hogy mennyire fontos az összefogás, a tenni aka-

rás. Több mint egy éve olyan közösségnek vagyunk tagja, amelynek saját rendje, törvénye, szabálya működik, de ha nem tesszük hozzá a magunk tehetségét, gondolatvilágát, akkor csak a hátsó kapun len-

Gráf József miniszter vágta át a szalagot

ne ki- és bejárás. Akkor nem tudjuk a saját céljainkat megvalósítani, ezért hangsúlyozni kell, hogy ugyan az Európai Unió tagja vagyunk, de van nemzeti agrárpolitikánk, amit meg kell valósítani. Az agrárvállalkozásokkal közösen, hiszen ez nem a minisztérium agrárpolitikája, hanem a nemzeté. Nem véletlen, hogy a közelmúltban egy sor olyan intézkedés született, amely a hazai piac védelmét szolgálja.

A halászatról szólva a miniszter kijelentette: az elkövetkezendő időszak egyik legdinamikusabban fejlődő ágazata lehet. Több oka is van ennek. Az első és legfontosabb, hogy a tengeri halászatban olyan korlátozások várhatóak az elkövetkezendő időszakban, amely az édesvízi akvakultúrák termelést felértékeli. A miniszter bízik abban, hogy a hazai egy főre jutó alacsony halfogyasztás (3,5 kilogramm/fő/év) jelentősen növekszik. A halászat három ága, a természetes vizek halászata, a tógazdasági haltermelés és a termálvizes haltermelés egyre erősödik, s aki ebben részt vesz, az megtalálja számítását. A minisztérium mindent megtesz annak érdekében, hogy a

magyar halászok érdekei ne sérüljenek az unióban, s a hazai piacon. A haltermelés az ilyen szegény környezetben, mint Varsád, a felemelkedést hozhatja, ha tisztességes jövedelmet biztosít a vállalkozás. A kormányzat célja az, hogy a vidéken élő emberek helyben maradjanak, s úgy gazdálkodjanak, hogy az unokák is egészséges környezetben nőjenek fel.

Andrási Zoltánné, Varsád polgármestere a képviselő testület nevében köszönte meg a Czikkhalas Kft. munkáját, amely igen fontos, és meghatározó a község életében. A vállalkozók nélkül aligha működne az önkormányzat. Olyan vállalkozókra van szükség, akik vállalkozó szelleműek, és ha gyarapítják gazdaságukat, az által a község is gyarapszik. A munkahely manapság nagy kincs, ezért a település vezetésének is tennie kell a vállalkozókért. A közös gondolkodás jellemzi Varsád közösségét, s ha ez nem volna, akkor az EU – amely ugyancsak teli zátonyokkal, sebes vízként rohan – kínálta lehetőségeket sem lehetne kihasználni.

Sztanó János, a Haltermelők Országos Szövetsége és TermékTanácsa elnöke a halászok nevében köszöntötte Czikk Lászlót. Gratulált a beruházásokhoz, s egyben Dr. Bakos János szarvasi nyugdíjas kutató gondolatait tolmácsolta. A régi kapcsolat alapján mondható, hogy Czikk László azon vállalkozók közé tartozik, aki mindig tartogat meglepő technikai, technológiai újdonságokat. A vizes élőhelyeknek többfunkciós természet-átalakító hatása van. A vízzel feltöltött terület nem csak szűk környezetben, hanem az adott régióban mérséklék az időjárás szélsőséges változásait. Czikk László felismerte, hogy a természet egyensúlyának megteremtése, a vizes élőhelyek élővilágának gazdagítása, az erdősítés mennyire fontos, s mennyire jövőbe mutató feladat. Haltenyésztésünk biztos biológiai alapokon nyugszik, hiszen a magyar nemes ponty (Tatai, Szegedi, Hortobágyi, Szarvasi) – köszönhetően a Halászati Kutatóintézet utóbbi négy évtizedes céltudatos genetikai tevékenységének – nem csak itthon, de külföldön is keresettek. Sajnálatos, hogy egy súlyos betegség, a koi herpesz vírus tönkretette Izrael, Indonézia teljes pontyállományát és ez a vírus már Európában (Lengyelországban, Németországban) is megjelent. Innen csak pár lépés, hogy ez a kór hazánkat is elérje. Az Európai Unión belüli ellenőrizetlen kereskedelmi szállítások komoly veszélyt jelentenek a magyar haltenyésztésre. A cseh ponty és egyéb ismeretlen háttérrel rendelkező pontyfajták jelennek meg a magyar halpiacon és az áruk letérése mellett súlyos genetikai szennyezéssel teszik tönkre a hazai pontyállomány természetesi eredményeit. Ezért kérte a minisztert Bakos János, hogy az Unió piaci lehetőségein belül a hatóság is segítsen útját állni ennek a veszélynek.

H. Gy.

Balatoni halak napja

Nem kérdés, hogy a Balaton nemzeti kincs. Herman Ottó még gazdag halállományról írt, megörökítette Tihany ősi halászatát, a „látott hal”, a garda kifogását. Napjainkban másról van szó. Az ősi halfajok többsége már rég eltűnt a tóból, a horgászok panaszkodnak, hogy nincs fogás, mert nincs hal a vízben. A tó gazdáinak viszont az az a gonddal is meg kell küzdeniük, hogy véget vessenek a rap-sicolásnak, az ipari méretű hallopásnak. Nem beszélve arról, hogy a tó jelene és jövője, idegenforgalmi, turisztikai jelentősége, gazdasági hasznosítása már csak azért is napirenden van, hogy a Balaton partján élő emberek életét gazdagabbá tegyék. Nem könnyű a probléma megoldása, de talán az olyan rendezvények, mint amelyet július 30-án a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium a Balatoni Halászati Rt. és Balatonfüred önkormányzatának közreműködésével rendezett, közelebb hoz a tisztánlátáshoz.

A Balatonfüreden megrendezett esemény a „Balatoni halak napja” elnevezést kapta. Egy nap a tó élővilágáért. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter megnyitó beszédében arról szólt, hogy az idő múlását különbözőképpen látjuk, értékeljük. Talán csak abban értünk egyet, hogy az idő gyorsan múlik, rohan. Az emberi élet mulandósága megkérdőjelezhetetlen tény. Ehhez képest vannak körülöttünk folyton létező tárgyak, elemek, jelenségek. Ezek generációról generációra hagyományozódnak. Természeti kincseink is ebbe a körbe tartoznak. Szeretnénk megőrizni és átadni – mint egy örökséget – az utódainak mindazon kulturális és természeti értékünket, amelyek elődeink ránk hagytak, hogy ők is lássák, élvezzék.

Mindannyian így vagyunk ezzel a Balaton – a magyar tenger – kapcsán. Természetesen nem csak a tavat magát tartjuk fontosnak, hanem annak élővilágát és környezetét. A tó elsősorban élővíz. Ezt különösen fontos hangsúlyozni itt, a Balatoni halak napján. Mi, magyarok, legnagyobb tavunkkal büszkélkedve, nem csak, mint turisztikai látványosságra hivatkozunk rá, nem csupán az idegenforgalmi-gazdasági relevanciáját (fontosságát, jelentőségét) emeljük ki, hanem mára már talán nem túlzás azt állítani, hogy szimbólummá vált a Balaton és térsége. Ez a szimbólum jelleg nem csupán Magyarország egyik kiemelkedő természeti kincse, hanem gazdasági erőforrása is – melyben a víz és a táj a helyi gazdaság alapja, és erre épül a rekreációs és turisztikai kínálat – az imént említett, hazánkról alkotott kép szerves része. Talán ezért is fontos, hogy mindent megtegyünk annak érdekében, hogy az is maradjon.

A miniszter rövid helyzetelemzést tartott a tó vízállásáról, ökológiai állapotáról és azon kormányzati lépésekről, amelyek az imént említett felelősség – a kormányzat oldalán – megjelenítik. Összességében megállapítható, hogy a Balaton vízminősége idén is kiváló, fürdőre, vízi sportok üzésére egyaránt alkalmas a tó – vízállása jelenleg meghaladja a

siófoki vízmérce szerinti 96 centimétert, közepes vízmélysége megközelíti a 3,5 métert – amelynek háttérben több a Balaton vízminősége javítása érdekében hozott kormányzati intézkedés áll. Ezen erőfeszítéseknek, és EU forrásoknak köszönhetően a régió zöld célú, szempontú fejlesztése is fellendült. A vízminőség javítása érdekében folytatódik a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II. ütem

Látványhalászat a Balatonon

kiépítése, a szennyvíztisztítási és csatornázási állami főművek fejlesztése, megkezdődtek a kutatások egy olyan monitoring rendszer kiépítése érdekében, amely a vízháztartási, tápanyag-gazdálkodási, ökológiai folyamatok együttesen képesek kezelni.

A kommunális szennyvíz tisztítása, a tisztított szennyvizek vízgőjtőről való elvezetése, a csatornázottság növekedése, a pontszerű szennyező-források csökkentése mind-mind hozzájárult a kiváló vízminőség kialakulásához. A tó körül a jelenlegi kormányzati ciklusban mostanáig 22 kilométer szennyvíz főgyűjtő-csatorna épült meg 9 szennyvízáttelel együtt. Befejeződött két szennyvíztisztító-telep fejlesztése is. A kormányzati ciklus hátralévő egy évében további 45 kilométer

főgyűjtőt és 21 szennyvízáttelelő adnak át, s az idén befejeződik egy újabb szennyvíztisztító telep kivitelezése. A tó körüli szennyvíz főgyűjtő hálózat kialakítása jövőre ér véget. A Balaton térségben 2002–2004 között a csatornahálózat és a szennyvíztisztító kapacitás bővítésére 2,7 milliárd forintot fordítottak. Az idén 1,2 milliárd forint áll rendelkezésre a munkák folytatására.

A tó elsősorban élővíz, ezért a Balaton vízminősége kapcsán fontosnak tartja a miniszter a Balatoni Halászati Rt., a Balaton őshonos halfaunájának visszaállítására érdekében kifejlesztett haltelepítési, halászati és szabályozási tevékenységét. Az őshonos halfajok fennmaradása és fejlesztése érdekében ún. szelektív, állományszabályozó halászati módszert dolgoztak ki és vezettek be, valamint megkezdődött a védett nemes halfajok mesterséges szaporítási és telepítési módszereinek fejlesztése. Fontos kiemelni azt az akció-sorozatokat, amely a környezetvédelmi és vízügyi miniszter és a belügyminiszter közötti megállapodás alapján indult meg az orvhalászat visszaszorítása érdekében, hogy a Balatonba telepített hal az engedéllyel rendelkező horgászok számára legyen elérhető.

Az idén befejeződik a Balaton körüli kerékpár út megépítése is, hiszen a Balaton kerékpáron történő bejárásának látványa, élmenye mellett a kerékpár, mint közlekedési eszköz nem terheli a környezetet. A tervek

szerint a Nemzeti Fejlesztési Terv II. keretében biztosíthatók a források a Balaton tó, ún. diffúz szennyezések elleni védekezés érdekében, a Balaton-parti települések belterületi vízrendezésére, továbbá a Balaton-part belterületi partszakaszain kiépülő parti-sétányok megvalósítására.

A miniszter beszédje végén visszatért a bevezető gondolatokhoz: utalt arra a felelősségre, amely minket terhel, természeti

kincseink megőrzésében, azok átadásában. Az előző generációk vállalták ezt a felelősséget, most már rajtunk a sor. Tegyük meg mindent annak érdekében, hogy ne bontsuk meg ezt a láncszemet, s hogy ded- és ükunokáink is élvezhessék a magyar tenger és annak élővilága adta nemzeti örökségünket, úgy hivatkozhatnának erre a rájuk hagyományozott örökségre, mint ahogy mi most ezt tesszük, mondta végezetül Persányi Miklós.

Kiss György Károly, a Balatoni Halászati Rt. vezérigazgatója szerint jó dolog, ha a Balaton védelméről szót ejtünk. A védelem alatt a víz élőhely csúcs élőlényének, a halmak a védelme volt a központi témája a füredi fórumnak. Az elhangzottak alapján is azt mondhatjuk, hogy több oldalról kell a témát megkö-

A Sobri Kupa folytatódik

zelíteni. A halállomány védelmét jelenti a természetben már nem vagy nem megfelelően szaporodó, önmagát fenntartani már nem képes halfajoknak a mesterséges úton történő szaporítását és a tóban történő nevelését. Az ökológiai rendszer dinamikusan változik, s valójában Magyarországon már nem létezik nagy, természetes vizű élőhely nem létezik. Az emberi beavatkozás ezeken a területeken, így a Balatonon is, évszázadok óta jelen van, így igazából egy, a mai társadalom által kívánatosnak tartott természetes élőhely az, amelynek a kialakítása irányába célszerű lépni.

A haltelepítésen túl a másik elem magának a víznek az állapota, amely a benne lévő alsóbbrendű élőlények láncolatán, vagyis a táplálékláncon keresztül biztosítja a hal számára a megfelelő környezetet, életfeltételeket. S itt már nagy viták vannak, mert ami jó a halnak, az nem biztos, hogy jó a fürdőzőnek, a környezet, vagy természetvédőnek. Az érdekek tehát eltérőek, szükség van a kompromisszumokra. A nagy kérdés persze, az, hogy mit is akar a társadalom Európa közepén a Balatonnal kezdeni, milyen elvárásoknak kell elegendet tenni? A fórumon ezzel kapcsolatban elhangzott, hogy a víz nemzeti, sőt európai kincs, amely az emberi élet elengedhetetlen eleme. Ez véges, és vigyázni kell rá. A Balatonnal kapcsolatban az is megfogalmazódik, hogy az itt élő emberek számára tud-e gazdasági háttérrel biztosítani. Az emberi tevékenységhez a tó partján is köthetők kulturális örökségek. Ez pedig, nagyon fontos az Európai Unióban abból a szempontból, hogy ezzel a kultúrával is gazdagítanunk kell a közösséget. Nagy szerep jut tehát az idegenforgalomnak, a turisztikának, már csak azért is, mert a jelenlegi három hónapos szezonból akár hat-kilenc hónapos szezon is ki lehet alakítani.

A Balatoni Halászati Rt.-nek elévülhetetlen szerepe van a tó jövőjének formálásában. A társaságban adott a képesség, az eszközök, a tudás, a tapasztalat ahhoz, hogy a hagyományos halgazdálkodáson túl a speciális területekkel – idegenforgalom, horgászturizmus, ökológiai egyensúly megtartása stb. – is hatékonyan, eredményesen képes foglalkozni. A halászoknak például alapvető érdeke a természet védelme, a nádgazdálkodás végzése stb. A halászati törvény a halászati jogosultat sok mindenre felhatalmaz, ám a jogosítvány és a felelősség egyensúlya a Balatonon felbomlott. Amikor a felelősség kérdése fogalmazódik meg, akkor a társaságot minden esetben megtalálják, ám amikor a jogosítványok gyakorlására kerülne sor, akkor számos ütközet zajlik. Nincs harmónia, párbeszéd a különböző civil és nem civil szervezetek között. Ha nincs összefogás, akkor nem lehet a Balaton egységes arculatát kialakítani. Még az őskáosz világában vagyunk, jelentette ki a vezérigazgató, ma még mindenki csak a maga ötleteit akarja megvalósítani. Vannak jó törvényeink, de a jogkövető magatartás még nem éppen a legfejlettebb Magyarországon.

H. Gy.

Ha Sobri Kupa, akkor Nagybaracska. Az idén – nem tévedés – a 17., mivel *Király Sándor* polgármester elszámolta magát. Pontosabban az 1996-os versenyt is beszámította a Sobri Kupák közé, ugyanakkor ebben az évben Nagybaracska adott otthont az Országos Halfőző Versenynek. Az tehát más jellegű rendezvény volt, mint a megszokott Sobri Kupa. Az idei, 17. versenyen már minden a megszokott rendben haladt. Kivéve azt, hogy ez volt az első, amikor *Farkas József Sobri* már nem lehetett közöttünk.

Eljött a versenyre viszont az özvegy, Bözsi néni, akinek *Dr. Orosz Sándor*, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa igazgatója ünnepélyes keretek között adta át az özvegynek a Farkas József Sobrinak adományozott posztumusz Magyar Halászatért Emlékéremet. Az igazgató, aki mondhatni örökös zsűrielnök Nagybaracsán, a zsűritagokkal és a polgármesterrel közösen meglátogat-

Kupának olyan tradíciói vannak, amelyek hosszú ideig élnek tovább. A polgármester készségesen beszélt arról is, hogy mi minden történt a falu életében az elmúlt másfél évben. Az önkormányzat továbbra is azon fáradozik, hogy a fejlesztéseket megvalósítsák. Uniós forrásokból ugyan még nem kaptak pénzt – természetesen több pályázaton is indultak – de bízik abban, hogy rövidesen megkezdhetik az egyik legnagyobb beruházásukat, a szennyvízcsatorna megépítését. Négy település pályázott közösen erre az uniós forrásra: Hercegszántód, Dávod, Csátalja és Nagybaracska. A beruházás 120 millió forintba kerül a négy településen. Épültek viszont utak Nagybaracsán, különböző középületeket hoztak rendbe, a focipálya is megszüpült, a községházán kialakítottak egy új számítógépes termet. A Gyógyfürdő Kft. és egy alapítvány, amely a község idegenforgalmának fejlesztésére jött létre ugyancsak készít egy uniós pályázatot. Az egymilliárd forint értékű fejlesztés a termálvízre és a fürdőre épül, arra a vízre, amelyet gyógyvízzé nyilvánítottak.

Máriás Iván, a Kft. ügyvezető igazgatója is érdekelt abban, hogy Nagybaracska idegenforgalma fellendüljön. (A Sobri Kupát 400 ezer forinttal támogatta, s a vendégek előtt megnyitotta a strandot is.) Szándékát igazolja, hogy egy 2,3 hektáros területen sor és faházakat épít, utakkal, teljes közművel, komforttal, s az 50–60 épületben az üdülővendégek elhelyezését oldják meg, s azon külföldi állampol-

Orosz Sándor igazgató átadja Bözsi néninek a posztumusz díjat

gárok is vásárolhatnak itt ingotlant, akik Nagybaracska kivánnak költözni. Ahhoz, hogy a település fejlődjön – nincs más kiugrási lehetőség, csak az idegenforgalom – az önkormányzatnak is áldoznia kell, ezért adja viszonylag olcsón a 2,3 hektáros építési területet. Az idegenforgalmi fejlesztési elképzeléseket eddig gátolta az is, hogy a község közel van a déli országhatárhoz, s a fizetőképes kereslet erősen csökkent. Magyarán, nincs pénzük az embereknek arra, hogy üdüljenek, kapcsolódjanak. Mára viszont összerakták az idegenforgalom fejlesztéséhez szükséges összes tényezőt úgy, hogy egy jó befektetővel már megindulhatnak ezen az úton is. A község lakóinak döntő többsége támogatja az önkormányzat elképzeléseit, terveit. Azt is látni kell, hogy a község gazdasági helyzete nem túl jó, a mezőgazdasági termelés sem áll jól, ebből a tevékenységből nem igazán lehet előbbre lépni. A gyógyvízre, a természeti tájra épülő idegenforgalom viszont új lehetőségeket kínál a falu életében.

gárok is vásárolhatnak itt ingotlant, akik Nagybaracska kivánnak költözni. Ahhoz, hogy a település fejlődjön – nincs más kiugrási lehetőség, csak az idegenforgalom – az önkormányzatnak is áldoznia kell, ezért adja viszonylag olcsón a 2,3 hektáros építési területet. Az idegenforgalmi fejlesztési elképzeléseket eddig gátolta az is, hogy a község közel van a déli országhatárhoz, s a fizetőképes kereslet erősen csökkent. Magyarán, nincs pénzük az embereknek arra, hogy üdüljenek, kapcsolódjanak. Mára viszont összerakták az idegenforgalom fejlesztéséhez szükséges összes tényezőt úgy, hogy egy jó befektetővel már megindulhatnak ezen az úton is. A község lakóinak döntő többsége támogatja az önkormányzat elképzeléseit, terveit. Azt is látni kell, hogy a község gazdasági helyzete nem túl jó, a mezőgazdasági termelés sem áll jól, ebből a tevékenységből nem igazán lehet előbbre lépni. A gyógyvízre, a természeti tájra épülő idegenforgalom viszont új lehetőségeket kínál a falu életében.

(h-n)

Halászati konferencia

A 74. OMÉK jó alkalmat adott arra is, hogy a különböző ágazatok mérleget készítsenek a helyzetükről. Így tett a halászság is akkor, amikor megrendezte a halászati szakmai napot, szeptember másodikán. A konferencián három figyelemre méltó előadás hangzott el, amelyekből – ez úttal – néhány gondolatmenetet idézünk fel.

Dr. Váradi László, a Halászati és Öntözési Kutató Intézet igazgatója az Európai Unió halászati politikájáról, a belföldi akvakultúra jelenéről és lehetőségeiről beszélt. Annak ellenére, hogy az unió akvakultúra termelése összességében meghaladja a 800 ezer tonnát, mégis jelentős importra, behozatalra szorul a közösség. Mondhatni, a világ legnagyobb importőre az EU, s a bővítés sem sokat javított a helyzeten. A termelésnek csak kis hányada történik az édesvízi tavakban, vizekben, a meghatározó haltermelés helyszíne a tenger. Közismert az is, hogy a halfogyasztásban az újonnan csatlakozott országok jelentős hátrányban vannak, hiszen míg az EU 15-ökben több mint 25 kilogramm halat fogyaszt egy ember egy év alatt, addig a tíz csatlakozott országban 6–7 kilogrammot. A régebbi tagországokban a meghatározó halfaj termelés a pisztráng, míg az új tagországokban a ponty. Az igazgató szerint az akvakultúra fejlesztésének fő színtere a tenger lesz, s az édesvízi erőforrások egyre inkább nem akvakultúra termelésre szolgálnak majd. A haltermékek importja tovább növekszik, elsősorban a kedvező adottságú trópusi országokból hozzuk be a haltermékeket.

Haraszthy László, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium helyettes államtitkára a Natura 2000 hazai területeit mutatta be. A hazai védett területek az ország területének 9,5 százaléka, a különböző kategóriákba összesen 1467 darab terület tartozik, 883 319 hektárral. A Natura 2000 hálózat az európai jelentőségű védett területek összessége,

Schmuck Erzsébet, a Magyar Természetvédők Szövetségének elnöke

Pintér Károly megnyitja a konferenciát

Váradi László HAKI igazgató lekötötte a hallgatóság figyelmét

FOTÓK: PRÁG FERENC

s minden tagországnak köteles ilyen területeket kijelölnie. A munkát az EU Madárvédelmi Irányelve és az Élőhelyvédelmi Irányelv határozza meg. A Madárvédelmi Irányelv szerint Magyarországon 195 olyan madárfaj él, amely szerepel az uniós listán. Ebből 51 faj különösen védettnak számít. A Natura 2000 program igen fontos és meghatározó a hazai környezet védelmében, s ehhez különböző pénzügyi forrásokból kellő támogatás is szerezhető a gazdálkodók számára.

Schmuck Erzsébet, a Magyar Természetvédők Szövetségének elnöke az agrár-környezetgazdálkodásról és a Nemzeti Vidékfejlesztési Tervről tartott előadást. Ismertette az eddigi intézkedéseket, a 2007–2013 közötti időszak várható feltételrendszerét, továbbá az NVT keretében pályázható programokat.

H. Gy.